

พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

Information Behavior of Students at Rajamangala University of Technology Krungthep

ทิพวรรณ จำปาเงิน

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

E-mail: tippawan.j@rmutk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยใช้สูตร Taro Yamane ในการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 10,812 คน ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (sample random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 386 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานการวิจัย การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว F test (one-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ใช้วิธีการ (Least Significant Difference--LSD) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า

นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศ เพื่อประกอบการทำรายงาน รองลงมา คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่น่าสนใจ และเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย นักศึกษามีการแสวงหาสารสนเทศ จากแหล่งสารสนเทศที่เป็นสื่อมวลชน รองลงมา คือ แหล่งสารสนเทศอื่น ๆ และแหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมค้นหา (search engine) จาก Google รองลงมา คือ Sanook และ Yahoo ตามลำดับ

นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ รองลงมาวารสาร/นิตยสาร และหนังสือวิชาการตามลำดับ ส่วนการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต รองลงมาฐานข้อมูลออนไลน์ และวีซีดีตามลำดับ อย่างไรก็ตาม นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศ

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้สารสนเทศ รองลงมา คือ ด้านการให้บริการ ด้านการค้นหาสารสนเทศของผู้ใช้ ด้านอาคาร สถานที่ และด้านบุคลากรที่ให้บริการ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มเพศ ชั้นปี และคณะวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการแสวงหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนการค้นหาสารสนเทศแตกต่างกัน และนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีการแสวงหาสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การค้นหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่เรียนคณะวิชาต่างกัน มีการแสวงหาสารสนเทศ และการค้นหาสารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการใช้สารสนเทศ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศนักศึกษา ที่ศึกษาในระดับ ชั้นปีต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ การแสวงหาสารสนเทศ การค้นหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ พฤติกรรมสารสนเทศ

ABSTRACT

In this thesis, the researcher investigates (1) the information behaviors of selected students at Rajamangala University of Technology Krungthep. The researcher studies (2) problems in and obstacles to the use of information on the part of the students under study.

Using the stratified random sampling and simple random sampling methods in addition to extrapolating from the Taro Yamane table to determine appropriate sample size, the researcher selected a sample population consisting of 386 undergraduates enrolled at Rajamangala University of Technology from a total research population of 10,812 undergraduates. The instrument of research was a questionnaire.

Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested using the *F* test (one-way analysis of variance [ANOVA]). The Least Significant Difference (LSD) multiple comparison method was utilized by the

researcher when paired differences were found at the statistically significant level of .05.

Most of the students under study needed information to write reports. Next in descending order were to augment their knowledge of interesting subjects and to follow up on outdated information in order to update said information. Information sources searched by the students under study fell under the rubric of mass media sources. Next in descending order were other information sources and information obtained from individuals. As for the type of search engine used by the students, most of them used the Google search engine. Next in descending order were the Sanook and Yahoo search engines.

Most of the students under investigation used printed media in the form of newspapers. Next in descending order were journals, magazines and academic textbooks. In regard to the use of electronic media, most students used information found by Internet searching. Next in descending order were online databases and Video Compact Discs (VCDs).

However, most of the students under study exhibited problems and obstacles in the use of information in an overall picture at a moderate level. When considered in each aspect, it was found that the students under investigation exhibited problems and obstacles in the use of information at the item with the highest mean being the aspect of the use of information. Next in descending order were the aspects of service provision; the search of information of users; buildings and location; and personnel providing services.

The comparison of information behaviors found the following: The students with differences in gender, year of study and faculty studied exhibited no differences in information behavior in an overall picture. When considered in each item, it was found that male and female students exhibited no differences in the search of information and the use of information. However, there were differences in the search for information.

The students under investigation with differences in the year of study exhibited differences in the search for information at the statistically significant level of .05. There were no differences in the search for information and the use of information. In addition,

it was also found that the students under study with differences in faculty studied exhibited differences in the finding of information and the search for information at the statistically significant level of .05. There were no differences in the use of information in an overall picture and in each aspect.

The comparison of problems and obstacles in the use of information of the students under study found the following: Male and female students with differences in the year of study exhibited no differences in problems and obstacles in the use of information in an overall picture and in each aspect. The students under study with differences in the faculty studied exhibited no differences in problems and obstacles in the use of information in an overall picture and in each aspect.

Keywords Information seeking behavior. Information searching. Information using.
Information Behavior

1. บทนำ

ในปัจจุบันข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ ได้ทวีความสำคัญมากขึ้น และมีการผลิตออกมาหลายรูปแบบ และแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว สารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และองค์กรทั้งด้านการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งการศึกษา ทำให้สารสนเทศกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศทุกภาคส่วน ในระบบการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศเช่นเดียวกัน

โดยหน่วยงานทางการศึกษา ได้สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการผลิต การจัดเก็บ การให้บริการ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาการศึกษา การบริหารการศึกษา และการจัดการศึกษา ให้เป็น

ระบบมีรูปแบบ และมีมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนในทุกระดับ การศึกษา โดยกำหนดแนวทางให้หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด พัฒนาระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกันกับแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน ครู อาจารย์ และประชาชน สามารถใช้บริการข่าวสารข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540, หน้า 96-97)

การเปลี่ยนแปลงในสังคมสารสนเทศ ที่มีปริมาณสารสนเทศจำนวนมาก และผู้ใช้มีความต้องการสารสนเทศมากขึ้น ทำให้สารสนเทศมีความสำคัญในชีวิตประจำวันสำหรับทุกคนในสังคม นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ใช้สารสนเทศในปัจจุบันมีพฤติกรรมสารสนเทศ ทั้งในด้านความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาสารสนเทศ การค้นหาสารสนเทศ และการใช้

สารสนเทศที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มีความต้องการสารสนเทศ เพื่อการศึกษาการเรียนรู้ การทำรายงานค้นคว้า การวิจัยเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากบทเรียน ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษา จึงมีความสำคัญที่ทำให้ได้ทราบถึงลักษณะการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ทั้งในด้านประเภทเนื้อหา รูปแบบ ความทันสมัย และแหล่งสารสนเทศ รวมทั้งปัญหาการใช้ทั้งนี้เพราะสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังทำให้ทราบถึงความต้องการในการใช้สารสนเทศในอนาคตได้

พฤติกรรมสารสนเทศ เป็นพฤติกรรมของบุคคลหนึ่ง กระทำเพื่อที่จะได้รับสารสนเทศจากแหล่งและช่องทางสารสนเทศ มีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ โดยใช้ช่องทางในการเผยแพร่จากสื่อ เช่น การดูรายการสารคดีทางโทรทัศน์ ทั้งที่ไม่มีเจตนาจะรับสารสนเทศจากรายการนั้น การอ่านหนังสือ การสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต ดังนั้นพฤติกรรมสารสนเทศจึงเป็นคำที่มีความหมายกว้าง และเป็นการมองกิจกรรมของมนุษย์โดยมีพฤติกรรมสารสนเทศที่แตกต่างกันไป พฤติกรรมสารสนเทศของผู้ใช้นั้นมีจุดผลักดันมาจากความต้องการสารสนเทศ ความต้องการสารสนเทศเป็นเรื่องที่เกิดในใจของบุคคล ถ้าไม่แสดงออกผู้อื่นจะรู้ได้ยาก การให้คำจำกัดความ

ต้องการสารสนเทศจึงกลายเป็นเรื่องยาก เพราะความต้องการสารสนเทศมีลักษณะเป็นนามธรรม (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2546, หน้า 252) เมื่อบุคคลมีความต้องการสารสนเทศ ทำให้เกิดพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศที่ถูกต้อง มีคุณภาพ การค้นหาสารสนเทศที่ต้องการด้วยวิธีใด ๆ และการใช้สารสนเทศหรือการส่งต่อสารสนเทศนั้น ๆ ไปยังผู้อื่นต่อไป

การศึกษาเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญที่สุดของมนุษย์ เพราะการศึกษามีบทบาทต่อการพัฒนา ความมั่นคง ความเจริญก้าวหน้าของประเทศเป็นอันมาก การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์และการสร้างพลังในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะต้องพัฒนามนุษย์ให้ เป็น ม นุ ษ ย์ ที่ ส ม บู ร ณ ใน ทู ก ๆ ด้าน ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม และมีคุณธรรม มีความรู้ จริยธรรมและมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องเป็นการศึกษาที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน)

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้มีการจัดการเรียนการสอนรวม 96 หลักสูตร แบ่งได้ 2 กลุ่มคณะวิชา ได้แก่ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะศิลปศาสตร์และคณะบริหารธุรกิจ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, 2552, หน้า 2) ซึ่งในแต่ละสาขาวิชาต่างมีความแตกต่างกันไปตามเนื้อหาของแต่ละสาขาวิชา โดยเฉพาะ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จึงต้องมีความสามารถในการใช้สารสนเทศ การแสวงหาสารสนเทศที่มีคุณภาพและเหมาะสม เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ประกอบการเรียน การทำวิจัย เพิ่มพูนความรู้ต่าง ๆ ทำโครงการก่อนจบการศึกษา โดยการเลือกใช้สารสนเทศที่มีคุณค่าและตรงกับวิชาความรู้ที่กำลังศึกษา จะทำให้ผลงานด้านการศึกษา ค้นคว้า วิจัย น่าเชื่อถือ จะช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากความเป็นมา และความสำคัญของ ปัญหาจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมสารสนเทศมีความสำคัญต่อนักศึกษา เพื่อการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศด้านต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง และแก้ไข ให้สอดคล้องกับ ความ

เจริญก้าวหน้าทางด้านสารสนเทศ รวมทั้งพัฒนา งานทางด้านบริการสารสนเทศของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์สารสนเทศ สำนักหอสมุดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ

3.วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2554 ของ จำนวน 10,812 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 386 คนโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมสารสนเทศ คือ ความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาสารสนเทศ การค้นหาสารสนเทศการใช้สารสนเทศ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาโดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการสารสนเทศ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมสารสนเทศ ด้าน
การแสวงหา การค้นหา และการใช้สารสนเทศ

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคการใช้
สารสนเทศของนักศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอหนังสือขอ
ความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วยตนเอง
จากบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง นำหนังสือขอความ
ร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยไปติดต่อกับคณบดี
คณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
กรุงเทพ เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามโดย
ผู้วิจัยไปติดต่อด้วยตนเอง ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม
ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 386 คน ได้รับ
แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 386 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 100 นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์
ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้รับ
แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการ
ตามขั้นตอน โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
ที่สมบูรณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่
ที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบให้
เลือกตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ

4.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่
2 เกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศ ตอนที่ 3
การแสวงหาสารสนเทศ การค้นหาสารสนเทศ

การใช้สารสนเทศ และตอนที่ 4 ปัญหาและ
อุปสรรคการใช้สารสนเทศของนักศึกษา
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน โดยกำหนดคะแนนคำตอบในแต่ละ
ระดับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อได้รับ
แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการ
ตามขั้นตอนโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่
สมบูรณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูปตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่
1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ

5.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่
2 เกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศ ตอนที่ 3 การ
แสวงหาสารสนเทศ การค้นหาสารสนเทศ การใช้
สารสนเทศ และตอนที่ 4 ปัญหา และอุปสรรค
การใช้สารสนเทศของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล
โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (mean)

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation--SD)

การแปลความหมายของส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 เปรียบเทียบความแตกต่าง
ของพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ

การค้นหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ และ
ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
จำแนกตาม เพศ คณะ ชั้นปี หากพบ
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะ
ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้สถิติ t-
test และ F-test

4. สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม
ตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลกรุงเทพ สรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้
เป็นนักศึกษาเพศชาย จำนวน 142 คน ร้อยละ
36.80 และเพศหญิง จำนวน 244 คน ร้อยละ
63.20 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่1 และ 2 ร้อยละ 24.90
ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และ 4 ร้อยละ 25.10 โดย
เป็นนักศึกษาสังกัดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ร้อยละ 6.70 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
ร้อยละ 20.70 คณะบริหารธุรกิจ ร้อยละ 27.20
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร้อยละ 11.90
คณะวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 13.50 คณะศิลปะ
ศาสตร์ ร้อยละ 16.80 และคณะอุตสาหกรรมสิ่ง
ทอ ร้อยละ 3.10

2. ความต้องการสารสนเทศของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
กรุงเทพ

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษา มีความ
ต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

นักศึกษา มีความต้องการใช้สารสนเทศโดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อประกอบการทำรายงาน
รองลงมา คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่น่าสนใจ
และต่ำที่สุด คือ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารที่
ทันสมัย ตามลำดับ

3. พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษา มี
พฤติกรรมสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปาน
กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษา
มีพฤติกรรมสารสนเทศ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ ด้านการค้นหาสารสนเทศ รองลงมา คือ
ด้านการใช้สารสนเทศ และต่ำที่สุด คือ ด้านการ
แสวงหาสารสนเทศ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละ
ด้าน ดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษา มีการ
แสวงหาสารสนเทศโดยการใช้แหล่ง
สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีการใช้
แหล่งสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก 2 แหล่ง โดย
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สารสารสนเทศที่เป็น
สื่อมวลชน รองลงมา คือ แหล่งสารสนเทศอื่น ๆ
ส่วนแหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล และแหล่ง
สารสนเทศที่เป็นสถาบัน อยู่ในระดับปานกลาง

3.2 กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษา มี
วิธีการค้นสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีวิธีการ
ค้นหาสารสนเทศ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
การใช้คำค้นสารสนเทศ รองลงมา คือ การ
สืบค้นจากอินเทอร์เน็ตซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วน

การสืบค้นจากฐานข้อมูล IPAC และการสืบค้นจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับปานกลาง

3.3 กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษา มีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีการใช้สารสนเทศ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้สารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ และรองลงมา คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์ รองลงมา คือ วารสารบันเทิง/นิตยสาร และหนังสือวิชาการตามลำดับ ส่วนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการใช้อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และรองลงมา คือ ฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนข้ออื่นอยู่ในระดับปานกลาง

4. กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษา มีปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้สารสนเทศ รองลงมา คือ ด้านการให้บริการ ด้านการค้นหาสารสนเทศของผู้ใช้ ด้านอาคาร สถานที่ และด้านบุคลากรที่ให้บริการตามลำดับ

5. การเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมสารสนเทศโดยรวมและ

รายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน มีพฤติกรรมสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมในด้านการแสวงหาสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกัน นักศึกษามีพฤติกรรมสารสนเทศ โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาด้านการแสวงหาสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาเพศและเพศหญิงมีพฤติกรรมในด้านการแสวงหาสารสนเทศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีพฤติกรรมในด้านการแสวงหาสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพฤติกรรมในด้านการแสวงหาสารสนเทศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ และแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน ส่วนนักศึกษาที่ศึกษาคณะวิชาที่ศึกษาต่างกัน นักศึกษามีพฤติกรรมในด้านการแสวงหาสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมในด้านการแสวงหาสารสนเทศ จากแหล่งสารสนเทศที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

5.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาด้านการค้นหาสารสนเทศ จำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการค้นหาสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชาย สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต และมีการสืบค้นจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีพฤติกรรมในด้านการค้นหาสารสนเทศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชาที่ศึกษาต่างกัน นักศึกษามีพฤติกรรมด้านการค้นหาสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การใช้คำค้นหาสารสนเทศ การสืบค้นจากฐานข้อมูล IPAC และการสืบค้นจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาด้านการใช้สารสนเทศพบว่า นักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปี และสังกัดคณะต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศโดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ในการใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

6.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีปัญหาในการใช้สารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เพศชายมีปัญหาด้านบุคลากรที่ให้บริการมากกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

6.2 นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปี และสังกัดคณะต่างกันนักศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศ โดยรวมและเมื่อพิจารณารายด้านไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้บริการต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

7.1 สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

7.2 ความรวดเร็วของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเข้าใช้บริการ และสืบค้นหาข้อมูล

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลจำแนกเป็นข้อได้ ดังนี้

ความต้องการสารสนเทศ

การศึกษาความต้องการสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อประกอบการทำรายงาน รองลงมา คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชฎาจันทร์ โชคนิรันชัย (2548) พบว่า นักศึกษา มีความต้องการสารสนเทศเพื่อทำโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องการสารสนเทศ หลังจากศึกษาเล่าเรียนในชั้นเรียน อาจารย์ให้นักศึกษาศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบการทำงาน และการ

ทำโครงการสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่สุดท้ายที่จบการศึกษา

การแสวงหาสารสนเทศ

การศึกษาการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศ ประเภท แหล่งสารสนเทศที่เป็นสื่อมวลชน เช่น รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวารสาร/นิตยสาร รองลงมา แหล่งสารสนเทศอื่น ๆ แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล โดยสอบถามจากบรรณารักษ์ สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ อาจเป็นเพราะนักศึกษาสามารถสอบถามได้ง่าย มีความคุ้นเคย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วงแก้วจินดา ณี (2544); Dunn (1986) พบว่านักศึกษามีการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล แหล่งสถาบันห้องสมุดมหาวิทยาลัย ส่วนแหล่งสารสนเทศที่ประเภทแหล่งสารสนเทศสถาบัน พบว่านักศึกษาค้นหาสารสนเทศจากสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกานดา เจริญวันชัยกุล (2554) พบว่านักศึกษาค้นหาแหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัย คือสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นแหล่งสารสนเทศที่ใช้ศึกษาค้นคว้าในการเรียน การทำรายงานวิชาต่าง ๆ เพราะความสะดวก และเป็นห้องสมุดกลาง มีสารสนเทศให้สืบค้นมากมาย

การค้นหาสารสนเทศ

การศึกษาการค้นหาสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ การใช้คำค้นสารสนเทศ นักศึกษาใช้คำค้นภาษาไทยมากกว่าการใช้คำค้นภาษาอังกฤษ เนื่องจากคำค้นภาษาไทยทำความเข้าใจง่าย และรวดเร็วซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชญาจันทร์ โชคนิรันชัย (2548) และ พิษุตา ศรีอนันต์ (2541) พบว่าภาษาของสารสนเทศที่ต้องการใช้ได้แก่ภาษาไทย รองลงมา ภาษาอังกฤษ ด้านการสืบค้นจากฐานข้อมูลIPACของนักศึกษาพบว่าการสืบค้นจากชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และการสืบค้นเบื้องต้น Basic Search ระดับมาก อาจเป็นเพราะนักศึกษาเรียนวิชาห้องสมุดและสารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในการสืบค้นสารสนเทศได้ ส่วนการสืบค้นจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์พบว่านักศึกษาค้นหาสารสนเทศโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือจากฐานข้อมูลข่าวออนไลน์ IQ News Clip SpringerLink ฐานข้อมูลวารสารและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และ Wilson Web ฐานข้อมูลทุกสาขาวิชาตามลำดับ และการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ตพบว่านักศึกษาค้นหาสารสนเทศจาก www.google.com ระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะ google เป็น search engine ที่นักศึกษาสามารถค้นหาสารสนเทศได้หลากหลายตามความต้องการ เป็นการค้นหาที่ง่ายไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ค้นหาที่ไหนก็ได้ไม่จำเป็นต้องเข้ามาค้นที่ห้องสมุด หรือในมหาวิทยาลัยเท่านั้น

สามารถค้นหาสารสนเทศจากที่บ้านได้สะดวกและรวดเร็ว และรองลงมาคือ จำกัดเวลาและสถานที่ และมหาวิทยาลัยได้จัดระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไว้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกอนงค์ ดวงจันทร์ (2549) และสุกานดา เจริญวันชัยกุล (2554) พบว่า นักศึกษาใช้วิธีการสืบค้นสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรแกรมค้นหา (search engine) จาก google.co.th ในระดับมากที่สุด

การใช้สารสนเทศ

การศึกษาการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ การใช้สารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์พบว่า นักศึกษาใช้สื่อสิ่งพิมพ์มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ และวารสารบันเทิง/นิตยสาร หนังสือวิชาการ อาจเป็นเพราะหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งที่พิมพ์ที่เสนอข่าว การเคลื่อนไหวใหม่ๆ มีข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ให้บริการทุกวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชฎาจันทร์ โชคนิรันชัย (2548) และ พิษชุดาศรีอนันต์ (2541) พบว่าประเภทสารสนเทศที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ หนังสือ ตำรา และวารสาร ส่วนด้านการใช้สารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า นักศึกษาใช้อิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ ข้อมูลอินเทอร์เน็ต และ ฐานข้อมูลออนไลน์ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่วีซีดี ซีดี-รอม ฐานข้อมูลกฤตภาคออนไลน์ สื่อทัศนวัสดุผ่านเครือข่ายมัลติมีเดีย และวีดิทัศน์ เนื่องจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นฐานข้อมูลออนไลน์มี

ความสะดวกในการเลือกใช้เพราะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อสตัทส์ต้นฉบับให้อยู่ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชฎาจันทร์ โชคนิรันชัย (2548) และ จันทรเพ็ญ สิงหนุต (2544) พบว่า นักศึกษาใช้สื่อสตัทส์ประเภท ซีดี ดีวีดี วีดิทัศน์บันทึก (ภาพยนตร์/ดนตรี) มากที่สุด

ปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศ

นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศ โดยจำแนกได้ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคด้านการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือเก่ามีเนื้อหาไม่ทันสมัย และรองลงมา คือ หนังสือมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอความต้องการ หนังสือใหม่ ๆ ออกให้บริการล่าช้า และหนังสือที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ อาจเป็นเพราะสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนจำกัดในการจัดซื้อหนังสือทำให้มีหนังสือจำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทรเพ็ญ สิงหนุต (2547) อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย (2547) จิรพรณี น้อยจัน (2547) และชฎาจันทร์ โชคนิรันชัย (2548) พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการและสารสนเทศไม่ตรงตามความต้องการ สารสนเทศไม่มีความทันสมัยไม่ตรงกับความต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี ทรงพัฒนา (2537) ซึ่ง

พบว่าปัญหาการใช้วารสารทรัพยากรห้องสมุด
ได้แก่วารสารอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาด้านการค้นหาสารสนเทศ
ของผู้ใช้ นักศึกษาประสบปัญหาโดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
ประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูล
และรองลงมา คือ ความเร็วการดาวน์โหลด
รูปภาพและกราฟิกเข้า และไม่สามารถแจกแจง
ความต้องการได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
ของ ของ ขวัญจันทร์ โชคนิรันดร์ชัย (2548)
และ พิษขุดา ศรีอนันต์ (2541) พบว่าจำนวน
เครื่องจำนวนเครื่องไม่เพียงพอกับความต้องการ
เครื่องมือช่วยค้นมีปัญห

3. ปัญหาด้านบุคลากรที่ให้บริการ
นักศึกษาประสบปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปาน
กลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรที่
ให้บริการมีจำนวนน้อย รองลงมาคือไม่มีบุคลากร
แนะนำการใช้ฐานข้อมูล บุคลากรให้บริการมี
ความรู้ไม่เพียงพอและตอบคำถามไม่ตรงตาม
ความต้องการ บุคลากรไม่เต็มใจในการให้บริการ
บุคลากรให้บริการล่าช้า และบุคลากรให้บริการ
ไม่เสมอภาค ก่อน-หลัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
ของของ ขวัญจันทร์ โชคนิรันดร์ชัย (2548)
พบว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการมีจำนวนน้อย
ซึ่งปัญหานี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบายของ
มหาวิทยาลัยที่จะจัดสรรบุคลากรให้กับ
หน่วยงาน

4. ปัญหาด้านการให้บริการ นักศึกษา
ประสบปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือเวลาเปิดให้บริการวัน

จันทร์-ศุกร์ 08.00 – 19.30 น. รองลงมา คือ
เวลาเปิดให้บริการวันเสาร์-อาทิตย์ 09.00 –
15.00 น. และจำนวนหนังสือที่ให้ยืม จำนวน
วันที่ให้ยืมหนังสือ อาจเป็นเพราะระยะเวลาที่
เปิดบริการน้อยไป และจำนวนหนังสือที่ให้ยืม
น้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

5. ปัญหาด้านอาคาร สถานที่ นักศึกษา
ประสบปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือจำนวนที่นั่งไม่เพียงพอ
รองลงมา คือ แสงสว่างไม่เพียงพอ และน้อยที่สุด
คือ สถานที่ตั้งไม่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ ขวัญจันทร์ โชคนิรันดร์ชัย (2548)
พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาอยู่ในระดับปาน
กลาง ทั้งนี้อาจเป็นนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม
ทั้งหมดเป็นนักศึกษาที่เคยเข้าใช้ห้องสมุด และ
เป็นนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย

การเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศ
พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มเพศ ชั้นปี และคณะวิชา
ต่างกัน มีพฤติกรรมสารสนเทศโดยรวมไม่
แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีการแสวงหา
สารสนเทศไม่แตกต่างกัน การค้นหาสารสนเทศ
และการใช้สารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษา
เพศหญิง สืบค้นจากอินเทอร์เน็ตมากกว่า
นักศึกษาเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05 และเพศชาย มีการสืบค้นจาก
ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างเพศหญิง อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม (2546) พบว่า นักศึกษาเพศหญิงใช้แหล่งสารสนเทศและใช้วิธีการค้นหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชาย ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศแตกต่างนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ และแหล่งสารสนเทศที่เป็นสื่อมวลชน จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ และนักศึกษาที่ศึกษาคณะวิชาต่างกันมีพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศ จากแหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศในด้านแหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบัน แตกต่างคณะศิลปศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมด้านการค้นหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่าง

การเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศ

การเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชชมงคลกรุงเทพในการใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศชายมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศ เรื่องปัญหาด้านบุคลากรที่ให้บริการแตกต่างเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม (2546) ผลการวิจัยสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศโดยรวมและเมื่อพิจารณารายด้านไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศโดยรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ นักศึกษาคณะที่กำลังศึกษาต่างมีมีปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศโดยรวมและเมื่อพิจารณารายด้านไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

การศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชชมงคลกรุงเทพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. นักศึกษาควรมีการพัฒนาทักษะการใช้ห้องสมุด และทักษะการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หากนักศึกษามีทักษะการใช้ห้องสมุด และทักษะการสืบค้นข้อมูลจาก

อินเทอร์เน็ต จะทำให้นักศึกษาเข้าถึงสารสนเทศ ได้สะดวกรวดเร็วและตรงความต้องการ

2. ห้องสมุดควรได้รับการจัดสรร งบประมาณเพิ่มมากขึ้น เพื่อจัดซื้อทรัพยากร สารสนเทศ ให้เพียงพอกับความต้องการ และ การใช้งานของนักศึกษา

3. ห้องสมุดควรมีการจัดอบรมการ สืบค้นและการใช้สารสนเทศให้สอดคล้องกับ คณะวิชา และ ชั้นปีของนักศึกษา

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *แผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540- 2544*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- [2] จันทรเพ็ญ สิงหนุต. (2544). *พฤติกรรม การใช้สารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย รามคำแหง.*
- [3] จิรพรณี น้อยจัน. (2547). *การแสวงหา สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีสาขาวิชาท่องเที่ยวใน สถาบันอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- [4] ขวัญจันทร์ โชคนิรันดร์ชัย. (2548). *การใช้ สารสนเทศเพื่อทำโครงการของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคโนโลยีกรุงเทพฯ.*

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- [5] ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม. (2546). *การใช้ สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของ นักศึกษา ระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร-มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- [6] ประภาวดี สืบสนธิ์. (2532). *พฤติกรรม สารนิเทศ. ชมรม นิสิต วิชา บรรณารักษศาสตร์จุฬาฯ, 9, 24-40.*
- [7] พิษชุดา ศรีอนันต์. (2541). *การใช้ สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำ วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- [8] มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. (2552ก). *คู่มือ นักศึกษา 2552. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.*
- [9] วงแก้ว จินตามณี. (2544). *การแสวงหา สารสนเทศทางการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย- รามคำแหง.*
- [10] สุกานดา เจริญวันชัยกุล. (2554). *พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อทำ โครงการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้น ปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล-*

กรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- [11] อรุณี ทรงพัฒนา. (2537). *การใช้หอสมุด
พระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร เพื่อศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์
ของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา.
วิทยานิพนธ์-ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- [12] อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย. (2547). *การใช้
สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของ
นักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*